

Geloven, wat is

INFORMATIEF

Uit onderzoek blijkt dat veel jongeren wel in 'iets' geloven en God het liefst als kosmische butler zien. Normaal heb je hem niet nodig, maar hij zorgt wel voor een snelle oplossing van al je problemen. Je kunt geloven ook opvatten als het wagen met God en Hem als je leidraad in je leven zien ... Wat kunnen de herders en de wijzen uit de kerstevangeliën ons leren over geloven?

Naar jongeren en geloven wordt regelmatig onderzoek gedaan. 'Soul Searching' is daar een voorbeeld van, een recent en omvangrijk onderzoek uit Amerika. De conclusies uit dit onderzoek zijn het meer dan waard om door te geven.

God als kosmische butler

'Soul Searching' maakt onderscheid tussen intensief (40%) en minder intensief gelovende jongeren (60%) van de 75% die zegt christen te zijn. Deze 60% staat welwillend positief tegenover geloven; geloven is wel aardig en het kan geen kwaad. Maar geloven is geen 'big deal' voor hen. Nauwelijks de moeite waard om conflicten over te hebben met je ouders. Deze jongeren vinden het heel lastig te verwoorden wat hun geloof nu precies inhoudt, hoe ze zich God voorstellen en of geloven nu echt verschil maakt in hun leven. Hun geloofsopvattingen worden in het onderzoek als volgt omschreven:

- Er bestaat een God die de wereld gemaakt heeft en erover waakt;
- God wil dat mensen aardig zijn voor elkaar;
- Het doel van het leven is om gelukkig te zijn en je goed te voelen over jezelf;
- Je hoeft God niet bij je leven te betrekken, behalve als je een probleem hebt (God als de kosmische butler);
- Goede mensen worden beloond en komen in de hemel.

Geloof dat er toe doet

In het Amerikaanse onderzoek werd ook gekeken naar de kenmerken van het geloof van die 40% jongeren voor wie geloof een belangrijke factor is in hun dagelijks leven en voor wie het invloed heeft op hun keuzes.

Vier kenmerken werden gevonden:

- **Een duidelijke en inhoudelijke geloofsbelijdenis:** Het is belangrijk dat jongeren leren wat geloven inhoudt. Dat doen ze door zelf te oefenen in het verwoorden van de inhoud van hun geloof. Kerkelijke jeugdgroepen zijn waardevolle oefenplekken. Ook blijkt dat het geloof in een krachtige God die er toe doet, meer invloed heeft op het leven van jongeren dan een uitsluitend 'lievige' God;
- **Een duidelijke groep om bij te horen:** Er zijn duidelijke verschillen tussen de eigen groep en de eigen programma's en die van anderen. Je wint door bij de groep te horen. De groep biedt identiteit, zekerheid en een oefenplaats;
- **Een duidelijke roeping of uitdaging:** God heeft een bedoeling met deze wereld en daarin heeft hij ook

'Soul Searching' – de religieuze en spirituele levens van Amerikaanse tieners, Oxford University Press 2005. Beschrijving van de uitkomsten van onderzoek middels telefonische interviews, persoonlijke en groeps gesprekken met 3.370 tieners tussen 13 en 17 jaar en hun ouders.

Een korte samenvatting van de conclusies:

- Verreweg de meeste Amerikaanse jongeren volgen hun ouders als het op geloven aankomt. Ook de manier waarop hun ouders God en geloven ervaren en wat ze daar mee doen, is erg belangrijk voor de geloofsbeleving van de jongeren;
- Een kerk die voorrang geeft aan jongeren en jeugdwerk, veel doet aan ondersteuning van ouders en vrijwilligers en aantrekkelijke programma's aanbiedt, heeft een belangrijke invloed op de groei van het geloofsleven van jongeren;
- Maar liefst 75% van de ondervraagde tieners zegt van zichzelf dat ze christen zijn en zijn op één of andere manier bij een kerk of christelijke organisatie betrokken.

auteur: Hanny van der Stelt
beeld: Victor Stok

dat eigenlijk?

Herkenbaar in Nederland?

In Nederland kennen we geen vergelijkbaar onderzoek dat in cijfers uitdrukt dat 75% van de jongeren zich christen noemen. Wel kennen we het onderzoeksrapport *Geloof? ff check!* van de KTU te Utrecht. Het doel van dit onderzoek onder middelbare scholieren: kijken of er zich in vijf jaar tijd verschuivingen voordoen in hun levensdoelen, normen en waarden en hun houding ten opzichte van religie, geloof en God. *Geloof? ff check!* is de weerslag van enquêtes uit 2002. Katholieke Theologische Universiteit te Utrecht, telefoon (030) 253 21 49, ISBN 90-70660-49-0.

maar de echte grote twijfel is weg. Ik waag het erop.'

Ik zie ik zie wat jij niet ziet...

Steeds blijven oefenen in verwoorden wat je gelooft. Dat is belangrijk. Dat wat je ziet, hoort en ervaart in het dagelijks leven leggen naast die krachtige en prachtige verhalen en beelden uit de bijbel, die je uitdagen om het erop te wagen met God in je eigen leven. En daarvoor valt er heel wat te leren van de personen uit de kerstevangelien. Wat zouden bijvoorbeeld de herders gedaan hebben met zo'n angstige engelervaring en boodschap als ze niet van jongs af aan al waren groot gebracht met de beloften uit de Schrift over de komende Messias? Wellicht hadden ze tegen elkaar gezegd dat ze vast door vermoeidheid waren bevangen, spoken hadden gezien en waren ze naar huis gegaan om maar eens goed uit te rusten. Wat zouden de wijzen hebben gedaan als hun astronomische berekening, maar ook astrologische visie op de komst van een koning niet was onderbouwd met wat ze aan het hof van Herodes hoorden aan uitleg vanuit de profetieën? Kennis van de verhalen is bepalend voor de interpretatie van wat je hoort en ziet en ervaart. Geloven betekent dat je wat je hoort en ziet, ervaart in het licht van wat de bijbel je vertelt over God. Kennis zonder ervaring is dood en leidt soms tot gevaarlijke dogma's. Maar ervaring zonder kennis leidt tot 'ietsisme', een geloof zonder inhoud en impact voor je dagelijks leven.

een taak of opdracht voor jou. Je leven heeft dus zin, het maakt uit wat je doet!;

- **Een duidelijke toekomstverwachting:** Je leeft niet zomaar, je hebt uitzicht op een eeuwig leven, op een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

We weten dat een meerderheid van de Nederlandse jongeren in 'iets' gelooft en wel eens bidt. Hun geloof in God vertoont overeenkomsten met de 'kosmische' butler uit 'Soul Searching'. Een Amerikaanse theologe, zelf moeder van tienerkinderen, merkte op dat dit 'welwillend ietsisme' slechts een slap aftreksel is van wat in het Nieuwe Testament als geloof in en navolging van Jezus wordt beschreven...

Snuffelen aan de Hete Brij

'Marijke van Duin, doopsgezind, worstelt met haar eigen geloof en die van haar vriendinnen. Een van hen, al jaren lid van een zangkoor, zei: "Ik geloof op een bepaalde manier als ik religieuze muziek zing, maar eigenlijk geloof ik niet." Tja. Dat was het dan. Ik had het er knap moeilijk mee, want ik had graag met hen

willen delen in geloof, communiceren vanuit geloof. Maar dat leek voor hen een brug te ver te zijn, bedreigend zelfs. Lang heb ik nagedacht of mijn vriendinnen in wezen nu wel of niet geloofden. Of er verschil was in onze beleving, en zo ja, wat dat verschil dan was. Nog steeds ben ik er niet helemaal uit. Wel denk ik dat geloven in "iets" hooguit een verkennende fase is, een snuffelen aan God als aan een hete brij. Echt geloven is toch een stap verder. Dan heb je losgelaten, ben je gesprongen. En wordt God je leidraad.'

(Bron: Trouw, 31-01-2005)

Wel vragen, geen twijfels

Ernestien, 19, deed met Pinksteren belijdenis: 'Jaren lang heb ik iedereen de kop gek gezeurd met mijn superkritische opmerkingen. Ik heb heel wat gebekvecht met mijn moeder over wel of niet naar de catechese. Maar wat ik ontzettend gaaf vond, was dat er mensen waren die me serieus namen, die me antwoorden gaven, maar dan ook de bal terugkaatsten. En wat denk jij? Maar nu heb ik dan toch de stap genomen. Ik wil met God verder. Kritische vragen zal ik altijd blijven houden,

